

Jaarverslag Geschillencommissie Sociaal Domein 2021

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag over het jaar 2021 van de Geschillencommissie Sociaal Domein (GCSD). In dit derde jaar is de geschillencommissie diverse malen geraadpleegd en is in 6 gevallen een bindend advies afgegeven. Sinds begin 2021 is de vraag naar adviezen toegenomen en is het online houden van zittingen door de GCSD staande praktijk.

Na drie jaar advisering treft u in dit jaarverslag ook enkele inhoudelijke bevindingen aan.

Relevante ontwikkelingen

De GCSD is in 2018 geïnitieerd door zowel de gemeenten (via de VNG) als verschillende zorgbranches. Het enkele feit dat de VNG de commissie ondersteunt (in natura en financieel) is aanleiding geweest voor vragen over de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de commissie. Hoewel alleen al op basis van de inhoud van de adviezen vastgesteld kan worden dat de commissie neutraal is (en zij die neutraliteit ook nastreeft), is het afgelopen jaar door de netwerkpartners onderzocht op welke wijze de onafhankelijkheid – ook voor wat betreft de governance - beter kan worden gewaarborgd en de commissie professioneel kan doorontwikkelen. De opdracht van de huidige geschillencommissie loopt tot 1-1-2023. Op het moment dat dit jaarverslag werd vastgesteld (september 2022) is het nog niet duidelijk hoe de opdrachtgevers geschillenbeslechting in het sociaal domein vanaf 2023 willen regelen. De opdrachtgevers zijn voornemens de geschilbeslechting sociaal domein onder de

brengen bij de Stichting geschillencommissie, maar de besluitvorming daarover is nog niet afgerond.

Zie: <https://www.degeschillencommissie.nl>

De uitspraken over het jaar 2021

Net als in haar vorige jaarverslagen constateert de commissie dat het werkelijke probleem bij een voorgelegd geschil geregeld ligt in de onderlinge communicatie en samenwerking. De commissie beschouwt het mede als haar taak om gebreken in de onderlinge communicatie te benoemen, en indien mogelijk partijen te bewegen om hun geschil alsnog onderling op te lossen tevens in de hoop in de toekomst conflicten te voorkomen. Daarnaast betreft de commissie de wijze waarop er bij een voorgelegd geschil is gecommuniceerd bij de vaststelling van het definitieve advies. De commissie gaat dus niet alleen uit van de juridische aspecten van het betreffende geschil, zeker wanneer de onderlinge communicatie van relevante invloed is geweest, maar beoordeelt het geschil breder.

Tevens constateert de commissie dat de (complexe) context waarin conflicten ontstaan ook een rol kan spelen. De veelheid van relevante wet- en regelgeving en betrokken partijen gecombineerd met de urgente en veelal complexe problematiek, zorgt voor onhelderheid over juridische vraagstukken en verantwoordelijkheids- en taakverdeling.

Karen Hauber

Voorzitter geschillencommissie sociaal domein

Inhoud

1. Doel van de commissie
2. Samenstelling van de commissie
3. De geschillen in 2021
4. Conclusie en vooruitblik

1. Doel van de commissie

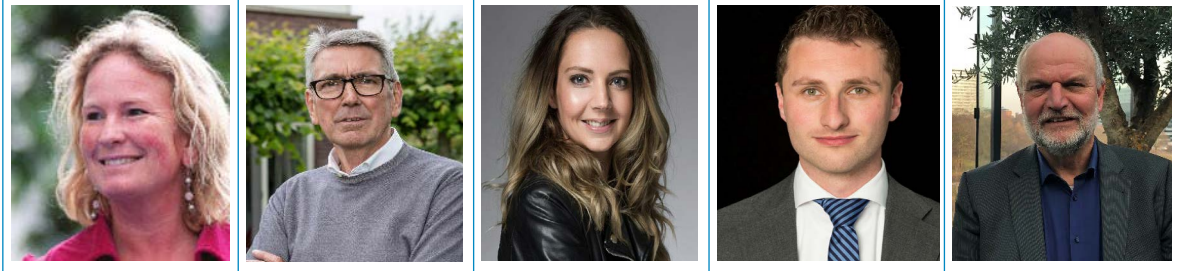
De Geschillencommissie Sociaal Domein is in het kader van het actieprogramma Zorg voor de Jeugd begin 2019 in het leven geroepen om problemen en knelpunten weg te nemen tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en aanbieders, specifiek op het gebied van het

woonplaatsbeginsel (Jeugdwet) en op het gebied van inkoopafspraken (Wmo 2015 en Jeugdwet). De geschillencommissie is opgericht om daarmee langdurige en dure procedures via de rechter te voorkomen..

2. Samenstelling van de commissie

De commissieleden zijn geselecteerd door de initiatief nemende partijen (rijk, gemeenten, branches en cliëntenorganisaties) en benoemd door de VNG-commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs (ZJO) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Op 26 november 2020 heeft de commissie ZJO de benoeming van de leden verlengd tot en met 31 december 2022

Commissieleden:

Karen Hauber
voorzitter

Kees Jongmans
lid en plv. voorzitter

Mariëlle Kruijthof
lid

Bastiaan Wallage
lid

Fokko Witteveen
lid

3. De geschillen in 2021

In dit derde jaar is de geschillencommissie diverse malen geraadpleegd en is er daadwerkelijk bij een zestal geschillen een bindend advies afgegeven. Dit betrof geschillen die eind 2020 en begin 2021 ingediend zijn. De bindende adviezen zijn te vinden op de website van de commissie:

www.geschillencommissiesociaaldomein.nl

Daarnaast geeft de commissie informele adviezen, door partijen te helpen om zelf tot een oplossing van het geschil te komen, of door partijen te verwijzen naar beschikbare ondersteuning binnen het werkveld, zoals de regioambassadeurs van het ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd.

De commissie is in 2021 in totaal 16 keer benaderd:

- 4 keer door een aanbieder
- 10 keer door een gemeente
- 2 keer door een cliënt

4. Conclusie en aandachtspunten

Na drie jaar kan een voorzichtige conclusie worden getrokken dat de commissie lijkt te voorzien in een behoefte aan kennis, helderheid en richtinggevende uitspraken bij complexe, juridische vraagstukken waarvoor expertise bij gemeenten en aanbieders niet altijd voldoende beschikbaar is en waarbij het financieel belang groot is. Het in 2021 toenemende aantal verzoeken om bindend advies wijst ook in die richting.

De commissie heeft de volgende aandachtspunten:

- De commissie ziet een grotere adviserende en verwijzende rol voor de geschillencommissie weggelegd, voornamelijk in de beginfase van een geschil zodat partijen gestimuleerd worden onderling tot een oplossing te komen;
- Om de effectiviteit van de commissie te vergroten blijft de (on)bekendheid van de geschillencommissie een aandachtspunt. Gemeenten hebben zich in hun ALV gecommitteerd aan de gang naar de

geschillencommissie en opvolging van het advies. Het opnemen van een clause in modelcontracten omtrent geschilbeslechting kan een goede mogelijkheid zijn die enerzijds preventief werkt en anderzijds zorgt voor een snelle beslechting van geschillen.

- De geschillencommissie speelt met haar vangnetfunctie een rol in het ondersteunings- en escalatienetwerk. In praktijk blijkt dit netwerk - ook voor de spelers van dit netwerk zelf - te onbekend. Om te effectiviteit van het netwerk te vergroten moet meer duidelijk zijn wie, wanneer welke ondersteuning kan bieden.

Meer weten?

Wilt u meer weten over de commissie of wilt u de adviezen lezen van de commissie? Kijk dan op www.geschillencommissiesociaaldomein.nl